

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

02 მაისი, 2019 წელი

ქ. თბილისი

შესავალი ნაწილი
თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია
მოსამართლე ნათია ბუსუკაძე
სხდომის მდივანი ნინო ჭაბუკიანი

მოსარჩელე - ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივა

წარმომადგენლები - ნინო გუჯარაიძე, ირმა მახათაძე

მოპასუხე - საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

წარმომადგენლები - მარი იმერლიშვილი, დავით დამენია

მოპასუხე - საქართველოს მთავრობა

წარმომადგენელი - ზაზა თაქთაქიშვილი

მესამე პირი - შპს „თათლი“

დავის საგანი - ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. ბათილად იქნეს ცნობილი „შპს „თათლი“-ს მიერ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ" საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანება;

1.2. ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 18 მაისის გადაწყვეტილება (ვირტუალური ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი), რომლითაც არ დაკმაყოფილდა ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივას 2018 წლის 18 აპრილის ადმინისტრაციული საჩივარი საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანების ბათილად ცნობის შესახებ.

2. მოპასუხის პოზიცია

2.1. მოპასუხე - საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენლებმა სარჩელი არ ცნეს, მხარი დაუჭირეს საქმეზე წარმოდგენილ შესაგებელს და განმარტეს, რომ სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

2.2. მოპასუხე - საქართველოს მთავრობის წარმომადგენელი არ დაეთანხმა სასარჩელო მოთხოვნებს და აღნიშნა, რომ სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

3. მესამე პირის პოზიცია

3.1. მესამე პირის - შპს „თათლის“ წარმომადგენლებმა წარმოდგენილი შესაგებელით სარჩელს მხარი არ დაუჭირეს.

4. დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები

4.1. 2017 წლის 29 ნოემბერს (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220), შპს „თათლიმ“ განცხადებით მიმართა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს. განცხადებით სამინისტროს ეცნობა, რომ 2018 წლის 25 იანვარს 14:00 საათზე, გარდაბნის მუნიციპალიტეტის გამგეობის ადმინისტრაციულ შენობაში, მისამართზე: ქ. გარდაბანი, დ. აღმაშენებლის ქ. N73 გაიმართებოდა შპს „თათლის“ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზშ) საჯარო განხილვა. ინფორმაცია საჯარო განხილვის დანიშვნის თაობაზე გამოქვეყნებული იყო გაზეთ „რეზონანსის“ 2017 წლის 29 ნოემბრის №273 ნომერში. განცხადებით სამინისტროს წარედგინა დაგეგმილი საქმიანობის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზშ) ანგარიში.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- შპს „თათლის“ 2017 წლის 29 ნოემბრის წერილი (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220) (ტ. I, ს. ფ. 103).

4.2. საქართველოს გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს 2017 წლის 01 დეკემბრის №3764 წერილით ბიომრავალფეროვნებისა და სატყეო პოლიტიკის დეპარტამენტს წინასწარი განხილვის მიზნით, გაეგზავნა გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფ. აღთაკლიაში შპს „თათლის“ მიერ წარდგენილი ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის

სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. ეთხოვათ, რომ იმ შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი გზმ-ს ანგარიში საჭიროებდა რომელიმე საკითხის დაზუსტებას, ან დამატებით შესწავლას, შენიშვნები და მოსაზრებები მიეწოდებინათ 2018 წლის 05 იანვრამდე.

საქართველოს გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს 2017 წლის 01 დეკემბრის №3766 წერილით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინტეგრირებული მართვის დეპარტამენტს წინასწარი განხილვის მიზნით, გაეგზავნა გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფ. აღთაკლიაში შპს „თათლის“ მიერ წარდგენილი ამორტიზებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. ეთხოვათ, რომ იმ შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი გზმ-ს ანგარიში საჭიროებდა რომელიმე საკითხის დაზუსტებას, ან დამატებით შესწავლას, შენიშვნები და მოსაზრებები მიეწოდებინათ 2018 წლის 05 იანვრამდე.

საქართველოს გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს 2017 წლის 01 დეკემბრის №3765 წერილით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ნარჩენებისა და ქიმიური ნივთიერებების მართვის სამსახურს წინასწარი განხილვის მიზნით, გაეგზავნა გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფ. აღთაკლიაში შპს „თათლის“ მიერ წარდგენილი ამორტიზებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. ეთხოვათ, რომ იმ შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი გზმ-ს ანგარიში საჭიროებდა რომელიმე საკითხის დაზუსტებას, ან დამატებით შესწავლას, შენიშვნები და მოსაზრებები მიეწოდებინათ 2018 წლის 05 იანვრამდე.

საქართველოს გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს 2017 წლის 01 დეკემბრის №9856 წერილით სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს წინასწარი განხილვის მიზნით, გაეგზავნა გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფ. აღთაკლიაში შპს „თათლის“ მიერ წარდგენილი ამორტიზებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. ეთხოვათ, რომ იმ შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი გზმ-ს ანგარიში საჭიროებდა რომელიმე საკითხის დაზუსტებას, ან დამატებით შესწავლას, შენიშვნები და მოსაზრებები მიეწოდებინათ 2018 წლის 05 იანვრამდე. ამავე წერილით ეთხოვა, გარემოს დაბინძურების მონიტორინგის დეპარტამენტის მიერ მოწოდებულ იქნეს ინფორმაცია რამდენად შეესაბამება გზმ-ს ანგარიშში წარდგენილი ატმოსფერული ჰაერის, წყლისა და ნიადაგის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურების შესახებ ფონური მონაცემები სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში არსებულ მონაცემებს.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის 2017 წლის 01 დეკემბრის №9861 წერილით, სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს ეცნობა, რომ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტში შპს „თათლის“ მიერ, წინასწარი განხილვის მიზნით წარმოდგენილი იყო გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფ. აღთაკლიაში ამორტიზებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში, რომელსაც თან ახლდა საპროექტო ტერიტორიის GIS (გეოგრაფიული საინფორმაციო სისტემა) კოორდინატები. ეთხოვათ, ათი დღის ვადაში აცნობონ წარდგენილი კოორდინატების მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიაზე არის თუ არა სასარგებლო წიაღისეულის საბადო გამოვლინება ან/და გაცემულია თუ არა რაიმე სახის ლიცენზია. სასარგებლო წიაღისეულის არსებობის შემთხვევაში, დაზუსტებული ინფორმაციის წარდგენა საპროექტო ტერიტორიაზე სასარგებლო წიაღისეულის მარაგების შესახებ და მოსაზრება შესაძლებელია თუ არა აღნიშნულ ტერიტორიაზე ზემოაღნიშნული საქმიანობის განხორციელება და რა პირობების დაცვით.

სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს 2017 წლის 04 დეკემბრის №21/14667 წერილით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტს ეცნობათ, რომ მათ მიერ მითითებულ საპროექტო ტერიტორიაზე, თანდართული დოკუმენტებით და სააგენტოში არსებული ინფორმაციით, სასარგებლო წიაღისეულის საბადო და წიაღით სარგებლობის ლიცენზიები არ ფიქსირდება.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- საქართველოს გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს 2017 წლის 01 დეკემბრის №3764 წერილი (ტ. I, ს. ფ. 108);
- საქართველოს გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს 2017 წლის 01 დეკემბრის №3766 წერილი (ტ. I, ს. ფ. 116);
- საქართველოს გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს 2017 წლის 01 დეკემბრის №3765 წერილი (ტ. I, ს. ფ. 117);
- საქართველოს გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს 2017 წლის 01 დეკემბრის №9856 წერილი (ტ. I, ს. ფ. 118);
- საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის 2017 წლის 01 დეკემბრის №9861 წერილი (ტ. I, ს. ფ. 112);
- სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს 2017 წლის 04 დეკემბრის №21/14667 წერილი (ტ. I, ს. ფ. 121).

4.3. 2018 წლის 25 იანვარს, ქ. გარდაბანის მუნიციპალიტეტის გამგეობის ადმინისტრაციულ შენობაში ჩატარდა ამორტიზებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს გარემოსდაცვითი დამასაბუთებელი დოკუმენტაციის საჯარო განხილვა.

აღნიშნულ სხდომაზე გამოიკვეთა შენიშვნები პროექტთან დაკავშირებით. საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს განცხადებით შპს „თათლის“ ეთხოვა მოცემული შენიშვნების გათვალისწინება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარდგენამდე.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ამორტიზებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს გარემოსდაცვითი დამასაბუთებელი დოკუმენტაციის საჯარო განხილვის სხდომის ოქმი (ტ.1, ს.ფ. 104-105).

4.4. 2018 წლის 07 თებერვალს (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 2018 წლის 07 თებერვალი, N1508), შპს „თათლის“ დირექტორმა განცხადებით მიმართა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრს. განცხადებაში მიუთითა, რომ საქართველოს კანონის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მისაღებად სამინისტროს წარმოუდგენდა შპს „თათლის“ გარდაბნის რაიონი, სოფელი აღთაკლიაში ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშს. ამასთან, მიუთითა, რომ საწარმოს საქმიანობაზე გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია გამოქვეყნებული იყო გაზეთ „რეზონანსის“ 2017 წლის 29 ნოემბრის N273 ნომერში. საჯარო განხილვა მოეწყო 2018 წლის 25 იანვარს. საჯარო განხილვამდე კანონით დადგენილ (45 დღიან) ვადაში დაინტერესებული საზოგადოების მხრიდან შენიშვნები არ შესულა. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი შენიშვნები გათვალისწინებულია და ცვლილებები შეტანილია წარდგენილ რედაქციაში. ამავე განცხადების თანახმად, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრს ეთხოვა განეხილა წარდგენილი დოკუმენტაცია და გაეცა შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „თათლის“ განთავსებული გარდაბნის რაიონი, სოფელი აღთაკლიაში ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების შეცვლასთან გამომდინარე საქმიანობაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება. განცხადებას თან დაერთო: 1. გარემოზე ზემოქმედების სანებართვო მოსაკრებლის დამადასტურებელი ქვითარი; 2. „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის“ დოკუმენტური ვერსია – 5 ეგზემპლარი და ელ. ვერსია; 3. მოკლე ანოტაცია დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ („არტექნიკური რეზიუმე“ სახით); 4. ტექნიკური რეზიუმე - დაგეგმილი საქმიანობის საპროექტო გადაწყვეტილება; 5. ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვებ გამოფრქვევათა ნორმების პროექტი - 4 ეგზ. 6. საჯარო განხილვის სხდომის ოქმი; 7. ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან; 8. ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

-შპს „თათლის“ დირექტორის 2018 წლის 07 თებერვლის (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 2018 წლის 07 თებერვალი, N1508) განცხადება (ტ.1, ს.ფ. 96).

4.5. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მიერ, 2018 წლის 12 თებერვალს მიღებული იქნა ბრძანება N2-65, რომლის თანახმად, შპს „თათლის“ მიერ წარმოდგენილ, გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფელ აღთაკლიაში, ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების მიზნით, შეიქმნა საექსპერტო კომისია შემდეგი შემადგენლობით: ა) ქრისტინე ვარდანაშვილი (კომისიის თავმჯდომარე) - ნარჩენებისა ქიმიური ნივთიერებების მართვის სამსახურის მეორე კატეგორიის უფროსი სპეციალისტი; ბ) ნინო ობოლაშვილი (კომისიის წევრი) - ატმოსფერული ჰაერის სამმართველოს მეორე კატეგორიის უფროსი სპეციალისტი; გ) ომარ ყენია (კომისიის წევრი) - სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს გარემოს დაბინძურების მონიტორინგის დეპარტამენტის გარემოზე ტექნოგენური ზემოქმედების შეფასებისა და საექსპედიციო მომსახურების სამმართველოს მთავარი სპეციალისტი.

აღნიშნული საექსპერტო კომისიის მიერ შედგენილი იქნა ექსპერტიზის დასკვნა შპს „თათლის“ მიერ გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფელ აღთაკლიაში, ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შესახებ. დასკვნა ხელმოწერილია კომისიის თავმჯდომარის - ქრისტინე ვარდანაშვილის მიერ.

საქმეში ასევე წარმოდგენილია დასკვნა, შპს „თათლის“ (ტყვიის აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების შეცვლა) გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შესახებ ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურებისგან დაცვის ნაწილში, რომელსაც ხელს აწერს კომისიის ერთ-ერთი წევრი - ნინო ობოლაშვილი.

საქმეში ასევე წარმოდგენილია, კომისიის წევრის - ომარ ყენიას მიერ ხელმოწერილი დასკვნა, რომლითაც ირკვევა, რომ შპს „თათლის“ მიერ პროექტის წინასწარ განხილვაზე მათ მიერ გამოთქმული შენიშვნები და მოსაზრებები გათვალისწინებულია. სანებართვო პირობები არ გააჩნიათ.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

-საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 12 თებერვლის N2-65 ბრძანება „შპს „თათლის“ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) გარემოზე ზემოქმედების შეფასების

ანგარიშზე ექსპერტიზის ჩატარების მიზნით საექსპერტო კომისიის შექმნის შესახებ“ (ტ. I, ს. ფ. 97-98);

-ექსპერტიზის დასკვნა „შპს „თათლის“ მიერ გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფელ აღთაკლიაში, ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შესახებ“ (ტ. III, ს. ფ. 30);
-დასკვნა „შპს „თათლის“ (ტყვიის აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების შეცვლა) გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შესახებ ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურებისგან დაცვის ნაწილში“ (ტ. III, ს. ფ. 29);

- გზშ-ს ანგარიშზე დასკვნა (ტ. III, ს. ფ. 31).

4.6. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 01 მარტის - შპს „თათლის“ მიერ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ N2-117 ბრძანებით დამტკიცდა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება №8; 22.02.2018წ. და მიენიჭა საქმიანობის განხორციელების უფლება შპს „თათლის“ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) ექსპლუატაციაზე (გარდაბნის რაიონი, სოფელი აღთაკლია (საკადასტრო კოდი: 81.06.00.333).

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 01 მარტის შპს „თათლის“ მიერ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ N2-117 ბრძანება (ტ. I, ს. ფ. 84-88).

4.7. ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივამ 2018 წლის 18 აპრილს საქართველოს მთავრობას წარუდგინა ადმინისტრაციული საჩივარი საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანების ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

დადგენილია, რომ ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივას 2018 წლის 18 აპრილის ადმინისტრაციულ საჩივარზე საქართველოს მთავრობას წერილობითი გადაწყვეტილება არ მიუღია.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

-ადმინისტრაციული საჩივარი (ტ. I, ს. ფ. 29-36);

-მხარეთა განმარტებები (იხ.: სასამართლო სხდომის ოქმები).

სამოტივაციო ნაწილი

5. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

საქმეში არსებული მასალების შესწავლის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, სარჩელის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმებისა და საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა სამართლებრივი შეფასების შედეგად, სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივას სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

6. კანონები, რომლითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი; საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი, საქართველოს კანონი „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“; „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონი (ძალადაკარგულია 2018 წლის 1 იანვრიდან); „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონი.

7. სამართლებრივი შეფასება

7.1. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 22-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი შეიძლება აღიძრას ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ პუნქტის თანახმად, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არის ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემული სამართლებრივი აქტი, რომელიც აწესებს, ცვლის, წყვეტს ან ადასტურებს პირის ან პირთა შეზღუდული წრის უფლებებსა და მოვალეობებს. ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად ჩაითვლება აგრეთვე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მის უფლებამოსილებას მიკუთვნებული საკითხის დაკმაყოფილებაზე განმცხადებლისათვის უარის თქმის შესახებ, ასევე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული ან დადასტურებული დოკუმენტი, რომელსაც შეიძლება მოჰყვეს სამართლებრივი შედეგი.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 183-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თუ კანონით ან მის საფუძველზე გამოცემული კანონქვემდებარე აქტით სხვა რამ არ არის დადგენილი, უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია ადმინისტრაციული საჩივარი განიხილოს და შესაბამისი გადაწყვეტილება მიიღოს ერთი თვის ვადაში, ხოლო 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემისათვის დადგენილი ვადის დარღვევა ჩაითვლება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემაზე უარის თქმად.

მითითებული ნორმებიდან გამომდინარე, სასამართლო მიიჩნევს, რომ გასაჩივრებული შპს „თათლი“-ს მიერ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ" საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანება და საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 18 მაისის გადაწყვეტილება (ვირტუალური ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი), რომლითაც არ დაკმაყოფილდა ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივას 2018 წლის 18 აპრილის ადმინისტრაციული საჩივარი საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანების ბათილად ცნობის შესახებ, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მეორე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტებია. აღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მეორე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, დავის განხილვისას უნდა შემოწმდეს მათი შესაბამისობა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით დადგენილი აქტის გამოცემის მომწესრიგებელ შესაბამის ნორმებთან და სადავო სფეროში მოქმედ სხვა საკანონმდებლო თუ კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების დებულებებთან.

7.2. სასამართლო მიუთითებს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსზე“, რომლის პირველი მუხლის თანახმად, ეს კოდექსი არეგულირებს ისეთ სტრატეგიულ დოკუმენტთან და სახელმწიფო ან კერძო საქმიანობასთან დაკავშირებულ საკითხებს, რომელთა განხორციელებამ შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინოს გარემოზე, ადამიანის სიცოცხლეზე ან/და ჯანმრთელობაზე. ამ კოდექსის რეგულირების სფეროს განეკუთვნება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების, სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების, გარემოზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედების შეფასების, შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობისა და ექსპერტიზის ჩატარების პროცედურები. ამავე კოდექსის 50-ე მუხლის „ა“ პუნქტის შესაბამისად, 2018 წლის 1 იანვრიდან ძალადაკარგულად გამოცხადდა „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს 2007 წლის 14 დეკემბრის კანონი.

სასამართლო განმარტავს, რომ მიუხედავად „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მიერ „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს 2007 წლის 14 დეკემბრის კანონის ძალადაკარგულად გამოცხადებისა, კოდექსის 48-ე მუხლის პირველმა ნაწილმა განსაზღვრა „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოქმედების გავრცელება გამონაკლის შემთხვევაში, კერძოდ, მითითებული ნორმის თანახმად, 2018 წლის 1 იანვრამდე „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა 2018 წლის 1 იანვრამდე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემისთვის დადგენილი წესით.

განსახილველ შემთხვევაში, პირველი სასარჩელო მოთხოვნით მოსარჩელის მიერ სადავოდ გამხდარი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი - „შპს „თათლი“-ს

მიერ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ" საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანება, გამოცემულია სწორედ „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე. მოპასუხე (სამინისტრო) მიუთითებს, რომ სადავო აქტის გამოცემის მიზნით, ადმინისტრაციული წარმოება დაწყებული იქნა შპს „თათლის“ 2017 წლის 29 ნოემბრის (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220) განცხადების საფუძველზე, ანუ 2018 წლის 1 იანვრამდე, შესაბამისად, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის გათვალისწინებით, სამინისტროს მიერ ადმინისტრაციული წარმოება ჩატარებული იქნა „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის ნორმების საფუძველზე.

მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელე მხარე თავის სასარჩელო მოთხოვნის არგუმენტაციას არსებითად ამყარებს იმ გარემოებაზე, რომ „შპს „თათლი“-ს მიერ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ" საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანების გამოცემის მიზნით, ადმინისტრაციული წარმოება სამინისტროს მიერ დაწყებული იქნა შპს „თათლის“ დირექტორის 2018 წლის 07 თებერვლის (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 2018 წლის 07 თებერვალი, N1508) და არა, შპს „თათლის“ 2017 წლის 29 ნოემბრის (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220) განცხადების საფუძველზე. ამდენად, მოსარჩელის პოზიციით, ვინაიდან ადმინისტრაციული წარმოება დაიწყო 2018 წლის 1 იანვრის შემდგომ, სამინისტრო არ იყო უფლებამოსილი სადავო 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანების გამოცემისას ეხელმძღვანელა „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის პირველი ნაწილით და ადმინისტრაციული წარმოება ჩაეტარებინა „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის ნორმების საფუძველზე. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივა გასაჩივრებულ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს სადავოდ ხდის მისი გამოცემის სამართლებრივი საფუძვლის უკანონობის მოტივით. ამდენად, მოცემული დავის გადაწყვეტისთვის მნიშვნელოვანია დადგინდეს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანების გამოცემის მიზნით დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების თარიღი, რაც არსებითაა გასაჩივრებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის სამართლებრივი საფუძვლის და შესაბამისად, ამ აქტის კანონიერების შეფასებისათვის.

7.3. სასამართლო მიუთითებს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-3 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტზე, რომელიც განსაზღვრავს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების ცნებას, კერძოდ, მითითებული ნორმის თანახმად, გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება არის ამ კოდექსის მე-13 მუხლის გათვალისწინებით გამოცემული აქტი, რომელიც გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობის განხორციელების სავალდებულო

წინაპირობაა. თუ საქმიანობის განხორციელებისთვის საჭიროა გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებაზე დამოკიდებული საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ლიცენზია/ნებართვა ან/და ასეთი ლიცენზიის/ნებართვის რომელიმე სტადიის დასრულება, აღნიშნული ლიცენზია/ნებართვა შეიძლება ძალაში შევიდეს ან/და ასეთი ლიცენზიის/ნებართვის შესაბამისი სტადია შეიძლება დასრულდეს მხოლოდ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შემდეგ, გარდა ამ კოდექსის მე-5 მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

სასამართლო ასევე მიუთითებს „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის 24-ე მუხლის მე-4 პუნქტზე (2018 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი რედაქციის), რომლის თანახმად, ნებართვის ერთ-ერთი სახეს წარმოადგენს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა. გარემოზე ზემოქმედების ნებართვას „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის (ძალადაკარგულია 2018 წლის 1 იანვრიდან) მე-3 მუხლის „ა“ პუნქტი განმარტავდა, როგორც საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს (შემდგომ – სამინისტრო) მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და ფორმით, განუსაზღვრელი ვადით მინიჭებული უფლება, რომელიც გაიცემა საქმიანობის განმახორციელებელზე და საქმიანობის დაწყების სამართლებრივი საფუძველია. ამავე მუხლის „დ“ პუნქტის შესაბამისად, გარემოზე ზემოქმედების შეფასება (შემდგომში – გზშ) არის დაგეგმილი საქმიანობის შესწავლისა და გამოკვლევის პროცედურა, რომლის მიზანია გარემოს ცალკეული კომპონენტების, ადამიანის, ასევე ლანდშაფტის და კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა. გზშ შეისწავლის, გამოავლენს და აღწერს საქმიანობის პირდაპირ და არაპირდაპირ ზეგავლენას ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე, მცენარეულ საფარსა და ცხოველთა სამყაროზე, ნიადაგზე, ჰაერზე, წყალზე, კლიმატზე, ლანდშაფტზე, ეკოსისტემებსა და ისტორიულ ძეგლებზე ან ყველა ზემოაღნიშნული ფაქტორის ერთიანობაზე, მათ შორის, ამ ფაქტორების ზეგავლენას კულტურულ ვასეულობებსა (კულტურულ მემკვიდრეობასა) და სოციალურ-ეკონომიკურ ფაქტორებზე.

სასამართლო განმარტავს, რომ 2018 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის II თავი ითვალისწინებდა ნებართვის გაცემის პროცედურებს. მითითებული კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „ვ²“ ქვეპუნქტის თანახმად, 10 ტონაზე მეტი სახიფათო ნარჩენის დროებითი შენახვის ობიექტის მოწყობა, წარმოადგენდა ეკოლოგიური ექსპერტიზისადმი დაქვემდებარებულ საქმიანობას, ხოლო მე-2 პუნქტის მიხედვით, ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ საქმიანობებთან დაკავშირებული მშენებლობა ან არსებული საწარმოო ტექნოლოგიის შეცვლა განსხვავებული ტექნოლოგიით, რაც იწვევს ექსპლუატაციის პირობების შეცვლას, ასევე განიხილებოდა, როგორც ეკოლოგიური ექსპერტიზისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობა.

სასამართლო მიუთითებს 2018 წლის 1 იანვრამდე მოქმედ „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლზე, რომლის თანახმად: 1) საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია გზშ-ის ანგარიშის ნებართვის გამცემი ადმინისტრაციული ორგანოსათვის წარდგენამდე მოაწყოს მისი საჯარო განხილვა (ხოლო ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, საქმიანობის

განმახორციელებელი ვალდებულია გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვა მოაწყოს მშენებლობის ნებართვის გამცემი ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული მშენებლობის ნებართვის გაცემის მეორე სტადიის პროცედურის დაწყებამდე); 2) გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის მოწყობის მიზნით საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია გამოაქვეყნოს თავის მიერ დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია. ინფორმაცია უნდა გამოქვეყნდეს როგორც ცენტრალურ პერიოდულ ბეჭდვით ორგანოში, ისე იმ თვითმმართველი ერთეულის ადმინისტრაციული ტერიტორიის ფარგლებში არსებულ პერიოდულ ბეჭდვით ორგანოში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), სადაც დაგეგმილია საქმიანობის განხორციელება; 3) დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია უნდა შეიცავდეს: ა) დაგეგმილი საქმიანობის მიზნებს, დასახელებასა და ადგილმდებარეობას; ბ) მისამართს, სადაც საზოგადოების წარმომადგენლებს შეეძლება დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტების (მათ შორის, გზშ-ის ანგარიშის, ტექნიკური რეზიუმეს და არატექნიკური რეზიუმეს დოკუმენტური და ელექტრონული ვერსიების) გაცნობა; გ) საზოგადოების წარმომადგენელთა მოსაზრებების წარდგენის ვადას; დ) გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის მოწყობის დროსა და ადგილს; 4) საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია: ა) ბეჭდვით ორგანოში დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნებიდან 3 დღის ვადაში ნებართვის გამცემ ადმინისტრაციულ ორგანოში, ხოლო ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – აგრეთვე მშენებლობის ნებართვის გამცემ ადმინისტრაციულ ორგანოში წარადგინოს გზშ-ის ანგარიშის, დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით მომზადებული ტექნიკური რეზიუმეს და არატექნიკური რეზიუმეს დოკუმენტური და ელექტრონული ვერსიები; ბ) დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნებიდან 45 დღის განმავლობაში მიიღოს და განიხილოს საზოგადოების წარმომადგენლებისაგან წერილობითი სახით წარმოდგენილი შენიშვნები და მოსაზრებები; გ) დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნებიდან არა უადრეს 50 და არა უგვიანეს 60 დღისა მოაწყოს გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვა თავის მიერ დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით; დ) გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვაზე უზრუნველყოს შესაბამისი ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების, სამინისტროს, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს და სხვა დაინტერესებული ადმინისტრაციული ორგანოების წარმომადგენელთა წერილობითი მიწვევა; 5) გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვაზე დასწრების უფლება აქვს საზოგადოების ნებისმიერ წარმომადგენელს; 6) გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვა ეწყობა იმ თვითმმართველი ერთეულის ადმინისტრაციულ ცენტრში, სადაც დაგეგმილია საქმიანობის განხორციელება.

ამავე კანონის მე-7 მუხლის თანახმად: 1) საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვიდან 5 დღის ვადაში უზრუნველყოს გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის შედეგების შესახებ ოქმის გაფორმება, რომელიც დეტალურად უნდა ასახავდეს გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვისას გამოთქმულ შენიშვნებსა და მოსაზრებებს. ოქმს ხელს აწერენ საქმიანობის განმახორციელებელი (ან მისი უფლებამოსილი წარმომადგენელი) და შესაბამისი ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების, სამინისტროს და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს

წარმომადგენლები (გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვაზე მათი დასწრების შემთხვევაში); 2) საქმიანობის განმახორციელებელი ეცნობა საზოგადოების წარმომადგენელთა წერილობით შენიშვნებსა და მოსაზრებებს და ითვალისწინებს მათ არგუმენტებს გზშ-ის ანგარიშის საბოლოო სახით ჩამოყალიბების პროცესში; 3) საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ საზოგადოების წარმომადგენელთა შენიშვნებისა და მოსაზრებების გაუთვალისწინებლობის შემთხვევაში, საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია უზრუნველყოს შენიშვნებისა და მოსაზრებების გაუთვალისწინებლობის წერილობითი დასაბუთება და მათი ავტორისთვის (ავტორებისთვის) გაგზავნა. ეს წერილობითი დასაბუთება (შესაბამის წერილობით შენიშვნებთან და მოსაზრებებთან ერთად) საქმიანობის განმახორციელებელმა, გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის შედეგების ამსახველ ოქმთან და გზშ-ის ანგარიშთან ერთად, უნდა წარადგინოს ნებართვის გამცემ ადმინისტრაციულ ორგანოში (ხოლო ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – მშენებლობის ნებართვის გამცემ ორგანოში). ამ პუნქტში აღნიშნული დოკუმენტები გზშ-ის ანგარიშის განუყოფელი ნაწილია; 4) გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის მოწყობის, მისი შედეგების გაფორმებისა და გზშ-ის ანგარიშის საბოლოო სახით ჩამოყალიბების შემდეგ, საქმიანობის განმახორციელებელი უფლებამოსილია ნებართვის გამცემ ადმინისტრაციულ ორგანოს (ხოლო ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – მშენებლობის ნებართვის გამცემ ადმინისტრაციულ ორგანოს) ერთი წლის განმავლობაში, ამ კანონითა და საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული წესით წარუდგინოს განცხადება ნებართვის (ან მშენებლობის ნებართვის) მიღებასთან დაკავშირებით.

სასამართლო მიუთითებს 2018 წლის 1 იანვრამდე მოქმედ „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის პირველ პუნქტზე, რომლის თანახმად, საქმიანობის განმახორციელებელი ნებართვის მისაღებად სამინისტროს წარუდგენს წერილობით განცხადებას. ნებართვის მიღების თაობაზე განცხადება წარედგინება, განიხილება და წარმოებაში მიიღება „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით, ხოლო მე-2 პუნქტის მიხედვით, საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი ინფორმაციის გარდა, ნებართვის მიღების თაობაზე განცხადებასთან ერთად წარადგინოს შემდეგი დოკუმენტაცია: ა) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების შესაბამისად შედგენილი გზშ-ის ანგარიში (5 ეგზემპლარად და ელექტრონული ვერსიით); ბ) დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილის სიტუაციური გეგმა (მანძილების მითითებით); გ) მოსალოდნელი ემისიების მოცულობა და სახეები (მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის/ჩაშვების ნორმების პროექტი (4 ეგზემპლარად); დ) ტექნიკური რეზიუმე და არატექნიკური რეზიუმე; ე) განცხადება წარდგენილი განცხადების კონფიდენციალური ნაწილის შესახებ. ამავე კანონის მე-9 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, სამინისტრო ნებართვის გაცემის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის VI თავით განსაზღვრული მარტივი ადმინისტრაციული წარმოების წესით და „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ნებართვის მიღების თაობაზე განცხადების რეგისტრაციიდან 20 დღის ვადაში; მე-2 პუნქტის თანახმად, სამინისტრო, „ეკოლოგიური ექსპერტიზის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, უზრუნველყოფს

საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ წარდგენილ შესაბამის დოკუმენტაციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარებას, რის საფუძველზედაც დგება ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა, ხოლო მე-3 პუნქტის მიხედვით, ნებართვა გაიცემა მხოლოდ ეკოლოგიური ექსპერტიზის დადებითი დასკვნის არსებობის შემთხვევაში.

„ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის 25-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ნებართვის მაძიებელი ნებართვის მისაღებად ნებართვის გამცემს წარუდგენს წერილობით განცხადებას. ნებართვის მიღების თაობაზე განცხადების წარდგენა, განხილვა და წარმოებაში მიღება ხორციელდება საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის VI თავით დადგენილი წესით, გარდა ამ კანონის 26² და 26³ მუხლებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, ხოლო მე-2 პუნქტის შესაბამისად, განცხადება უნდა აკმაყოფილებდეს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 78-ე მუხლით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს. იგი ასევე უნდა შეიცავდეს მითითებას, თუ ნებართვის რომელი სახის მიღებას მოითხოვს ნებართვის მაძიებელი, და თანდართული საბუთების ნუსხას. ამავ კანონის 26-ე მუხლის მე-10 პუნქტის თანახმად, ნებართვის გამცემი ვალდებულია ნებართვის გაცემის შესახებ გადაწყვეტილება მიიღოს განცხადების წარდგენიდან 20 დღის ვადაში. თუ აღნიშნულ ვადაში არ იქნა მიღებული გადაწყვეტილება ნებართვის გაცემის ან ნებართვის გაცემაზე უარის თქმის შესახებ, ნებართვა გაცემულად ჩაითვლება.

განსახილველ შემთხვევაში, მოსარჩელე მხარე აპელირებს იმ გარემოებაზე, რომ შპს „თათლის“ მიერ 2017 წლის 29 ნოემბერს (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220) საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში წარდგენილი განცხადება არ წარმოადგენს ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების შესახებ განცხადებას, ვინაიდან იგი არ შეიცავს მოთხოვნას გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის თაობაზე და მხოლოდ ინფორმაციას აწვდის სამინისტროს შპს „თათლის“ მიერ გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ. ამასთან, მოსარჩელის პოზიციით, აღნიშნულ განცხადებას თან არ ერთვოდა „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლით დადგენილი დოკუმენტები, რაც სავალდებულოა ნებართვის მისაღებად.

სასამართლო ვერ გაიზიარებს მოსარჩელე მხარის არგუმენტაციას და განმარტავს, რომ 2018 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლი პირდაპირ ავალდებულებდა საქმიანობის განმახორციელებელ პირს გზშ-ის ანგარიშის ნებართვის გამცემი ადმინისტრაციული ორგანოსათვის წარდგენამდე მოეწყო მისი საჯარო განხილვა, ხოლო მე-7 მუხლის მე-4 პუნქტი ადგენდა საქმიანობის განმახორციელებლის უფლებას გზშ-ის ანგარიშის საჯარო განხილვის მოწყობის, მისი შედეგების გაფორმებისა და გზშ-ის ანგარიშის საბოლოო სახით ჩამოყალიბების შემდეგ, მიემართა ნებართვის გამცემი ადმინისტრაციული ორგანოსთვის (ხოლო ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – მშენებლობის ნებართვის გამცემ ადმინისტრაციულ ორგანოს) ერთი წლის განმავლობაში და ამ კანონითა და საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული წესით წარედგინა განცხადება ნებართვის (ან

მშენებლობის ნებართვის) მიღებასთან დაკავშირებით. ამდენად, სამინისტროში ნებართვის მიღების შესახებ განცხადების წარდგენა შეუძლებელი იყო გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვის მოწყობის, მისი შედეგების გაფორმებისა და მიღებული შენიშვნების გათვალისწინებით გზშ-ის ანგარიშის საბოლოო სახით ჩამოყალიბების გარეშე. სასამართლო მიუთითებს, რომ საქმიანობის განმახორციელებელი პირის მიერ კონკრეტული პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვის მოწყობა და შესაბამისი პროცედურების განხორციელება ემსახურება ერთადერთ მიზანს, რომ დაინტერესებულმა პირმა კანონით დადგენილი ამ პროცედურების განხორციელების შემდგომ, ჩამოაყალიბოს გზშ-ს საბოლოო ანგარიში და წარადგინოს იგი ნებართვის გამცემ ორგანოში, შესაბამისი ნებართვის მიღების მიზნით. ამასთან, ბუნებრივია, რომ 2017 წლის 29 ნოემბრის განცხადებით (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220), შპს „თათლი“ პირდაპირ ვერ მოითხოვდა სამინისტროსგან ნებართვის გაცემას, ვინაიდან „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის (ძალადაკარგულია 2018 წლის 1 იანვრიდან) მე-8 მუხლის მეორე პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტი ავალდებულებდა მას ნებართვის მიღების თაობაზე წარდგენილი განცხადებისთვის თან დაერთო საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების შესაბამისად შედგენილი გზშ-ის ანგარიში, რაც გულისხმობდა სწორედ ამავე კანონის მე-6 მუხლით დადგენილი წესით, საჯარო განხილვის ჩატარების გზით ჩამოყალიბებული გზშ-ს ანგარიშის წარდგენას.

სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს იმ გარემოებას, რომ 2017 წლის 29 ნოემბრის განცხადებაში (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220) საქმიანობის განმახორციელებელი პირდაპირ მიუთითებდა, რომ სამინისტროსთვის მიმართვის საფუძველს წარმოადგენდა სწორედ „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლი, ამდენად, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთვის ნათელი იყო, რომ შპს „თათლის“ მიზანს სწორედ სამინისტროსგან კონკრეტული ნებართვის მიღება წარმოადგენდა, რისი შესაძლებლობაც მას მხოლოდ კანონით დადგენილი, შესაბამისი პროცედურების განხორციელების შემდგომ მიენიჭებოდა. ასეთი ტიპის განცხადების წარდგენა კი ნებართვის გაცემის შესახებ განცხადების წარდგენის აუცილებელ წინაპირობას წარმოადგენდა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო განმარტავს, რომ მხოლოდ ის გარემოება, რომ 2017 წლის 29 ნოემბრის განცხადებაში (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220) სიტყვასიტყვით არ იყო ფორმულირებული მოთხოვნა ნებართვის გაცემის შესახებ, არ ნიშნავს იმას, რომ აღნიშნული განცხადების წარდგენა ასეთი ნებართვის მოპოვების მიზანს არ ემსახურებოდა და არ შეიძლება წარმოადგენდეს ნებართვის გაცემის შესახებ ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველს.

7.4. სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 76-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტზე, რომლის თანახმად, ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველია დაინტერესებული პირის განცხადება, ხოლო მე-2 ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციული წარმოება ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დაიწყება განცხადების რეგისტრაციის მომენტიდან. ამავე კოდექსის 78-ე მუხლის თანახმად: 1. განცხადება უნდა იყოს წერილობითი

ფორმით და შეიცავდეს: ა) იმ ადმინისტრაციული ორგანოს დასახელებას, რომელსაც მიმართავს განმცხადებელი; ბ) განმცხადებლის ვინაობასა და მისამართს; გ) მოთხოვნას; დ) განცხადების წარდგენის თარიღსა და განმცხადებლის ხელმოწერას; ე) განცხადებაზე დართული საბუთების ნუსხას, მათი არსებობის შემთხვევაში. 2. განცხადებას უნდა დაერთოს ყველა ის საბუთი, რომლის წარდგენის ვალდებულებაც განმცხადებელს კანონით ეკისრება. 3. განმცხადებელს უფლება აქვს წარუდგინოს შესაბამის ადმინისტრაციულ ორგანოს ყველა სხვა საბუთი, რომელიც შეიძლება საფუძვლად დაედოს განმცხადებლის მიერ მოთხოვნილი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემას.

განსახილველ შემთხვევაში, დადგენილია, რომ „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოქმედების პერიოდში, 2017 წლის 29 ნოემბერს (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220), შპს „თათლიმ“ განცხადებით მიმართა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს. განცხადებით სამინისტროს ეცნობა, რომ 2018 წლის 25 იანვარს 14:00 საათზე, გარდაბნის მუნიციპალიტეტის გამგეობის ადმინისტრაციულ შენობაში, მისამართზე: ქ. გარდაბანი, დ. აღმაშენებლის ქ. N73 გაიმართებოდა შპს „თათლის“ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზშ) საჯარო განხილვა. ინფორმაცია საჯარო განხილვის დანიშვნის თაობაზე გამოქვეყნებული იყო გაზეთ „რეზონანსის“ 2017 წლის 29 ნოემბრის №273 ნომერში. განცხადებით სამინისტროს წარედგინა დაგეგმილი საქმიანობის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზშ) ანგარიში.

სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „კ“ ქვეპუნქტზე, რომლის თანახმად, ადმინისტრაციული წარმოება განმარტებულია, როგორც ადმინისტრაციული ორგანოს საქმიანობა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადების, გამოცემისა და აღსრულების, ადმინისტრაციული საჩივრის გადაწყვეტის, აგრეთვე ადმინისტრაციული ხელშეკრულების მომზადების, დადების ან გაუქმების მიზნით.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული წარმოება მოიცავს ადმინისტრაციული ორგანოს საქმიანობას, რომელსაც იგი ახორციელებს როგორც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადების, გამოცემისა და აღსრულების, ადმინისტრაციული საჩივრის გადაწყვეტის, ასევე, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების მომზადების, დადების ან გაუქმების მიზნით. ამდენად, ადმინისტრაციული წარმოების პროცესი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემასთან ერთად, მოიცავს ადმინისტრაციული ორგანოს იმ საქმიანობასაც, რომელიც დაკავშირებულია ასეთი აქტის მომზადების მიზანთან, ხოლო კონკრეტული საქმიანობის ცნება მოქმედი კანონმდებლობით, განსაზღვრული არ არის.

მოცემულ შემთხვევაში, დადგენილია, რომ შპს „თათლის“ 2017 წლის 29 ნოემბრის (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220) განცხადების საფუძველზე, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ განახორციელა

გარკვეული მოქმედებები. კერძოდ, სამინისტროს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტმა წერილებით მიმართა ბიომრავალფეროვნებისა და სატყეო პოლიტიკის დეპარტამენტს, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინტეგრირებული მართვის დეპარტამენტს, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ნარჩენებისა და ქიმიური ნივთიერებების მართვის სამსახურს, სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოს და წინასწარი განხილვის მიზნით გადაუგზავნა გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფ. აღთაკლიაში შპს „თათლის“ მიერ წარდგენილი ამორტიზებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში, მისი დამატებით შესწავლისა და მასზე შენიშვნებისა და მოსაზრებების წარმოდგენის მიზნით. ამასთან, დადგენილია, რომ აღნიშნული დეპარტამენტებისა და სააგენტოების მიერ სამინისტროს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტს გადაეგზავნა შენიშვნები და მოსაზრებები წარმოდგენილ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშთან დაკავშირებით, რომელთა საფუძველზეც საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ მომზადებული იქნა სამინისტროს შენიშვნები და გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარდგენამდე გათვალისწინების მიზნით, გადაეგზავნა შპს „თათლის“. სამინისტროს წარმომადგენელმა ასევე მონაწილეობა მიიღო გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვაში, რაც დასტურდება საჯარო განხილვის ოქმზე მისი ხელმოწერით.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, უდავოა, რომ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ“ საქართველოს კანონით მისთვის მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში, შპს „თათლის“ 2017 წლის 29 ნოემბრის (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220) განცხადების საფუძველზე, 2017 წლიდან დაიწყო სხვადასხვა სახის სამართლებრივი პროცედურების განხორციელება, რაც სასამართლოს მოსაზრებით, სამინისტროს მიერ სწორედ შესაბამისი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის (ნებართვის გაცემის ან გაცემაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილების) მომზადების მიზნით განხორციელებულ საქმიანობას წარმოადგენს. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადების მიზნით, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ განხორციელებული საქმიანობა კი საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „კ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ადმინისტრაციული წარმოების შემადგენელი ნაწილია და მოცემულ შემთხვევაში, ვერ ჩაითვლება ნებართვის გაცემის შესახებ განცხადების წარდგენის შემდგომ მიმდინარე წარმოებისგან განყენებულ პროცესად. სასამართლო განმარტავს, რომ „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ“ საქართველოს კანონმა (მე-6-8 მუხლები) ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ გადაწყვეტილების მისაღებად სპეციალური სამართლებრივი რეგულაციები დაადგინა, რაც კონკრეტული სამართალურთიერთობის მოწესრიგების სპეციალურ წესს წარმოადგენს და რომლის თანახმადაც, ნებართვის გამცემი ადმინისტრაციული ორგანო, დაინტერესებული პირის მიერ ნებართვის გაცემის შესახებ აუცილებელი დოკუმენტაციის, შესაბამისი პროცედურული ნორმების დაცვით მომზადების ეტაპიდანვე, იწყებს ადმინისტრაციული

წარმოების პროცესს და ახორციელებს კანონით მისთვის დაკისრებულ უფლებებსა და მოვალეობებს, რაც ცალსახად წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ნებართვის გაცემის ან ნებართვის გაცემაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილების (ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის) მომზადების მიზნით განხორციელებულ საქმიანობას და შესაბამისად, ადმინისტრაციული წარმოების განუყოფელ ნაწილს.

ამასთან, სასამართლო განმარტავს, რომ მოცემული სადავო სამართალურთიერთობის ფარგლებში, შეუძლებელია „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის თანახმად, გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის წინასწარი განხილვის მიზნით, საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ ნებართვის გამცემ ადმინისტრაციულ ორგანოში წარდგენილი განცხადების საფუძველზე დაწყებული წარმოება (შესაბამისი პროცედურების დაცვით შენიშვნების მომზადება, გზშ-ს საჯარო განხილვაში მონაწილეობა), განვიხილოთ ნებართვის გაცემის შესახებ განცხადების წარდგენის შემდგომ, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ განხორციელებული მოქმედებებისგან, მიმდინარე წარმოებისგან დამოუკიდებელ ადმინისტრაციულ წარმოებად, ვინაიდან ასეთი წარმოების ფარგლებში ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ განხორციელებულ მოქმედებებს შედეგად არ მოყვება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის (ნებართვის გაცემის ან ნებართვის გაცემაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილების) გამოცემა, რაც ადმინისტრაციული წარმოების დასრულების ერთ-ერთ შედეგს წარმოადგენს. ამდენად, საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ გზშ-ს ანგარიშის წინასწარი განხილვის მიზნით წარდგენილი განცხადებისა და საბოლოო გზშ-ს ანგარიშის წარდგენის შესახებ სამინისტროში განცხადების წარდგენის შემდგომ, ადმინისტრაციულ ორგანოში მიმდინარე წარმოებები, არ წარმოადგენენ ერთმანეთისგან დამოუკიდებელ ადმინისტრაციულ წარმოებებს. ისინი ერთიანი, ერთი ადმინისტრაციული წარმოების შემადგენელი ნაწილებია, რომელთა ფარგლებშიც ადმინისტრაციული ორგანო საქმიანობას ახორციელებს, როგორც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადების, ასევე მისი გამოცემის მიზნით. საბოლოოდ კი, ამ ადმინისტრაციული წარმოების შედეგს შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ნებართვის გაცემის ან ნებართვის გაცემაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილების მიღება წარმოადგენს.

ამდენად, სასამართლოს მიაჩნია, რომ გასაჩივრებული საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანების გამოცემის მიზნით, სამინისტროს მიერ ადმინისტრაციული წარმოება დაიწყო შპს „თათლის“ 2017 წლის 29 ნოემბრის (სამინისტროში რეგისტრაციის თარიღი: 29.11.2017, N21220) განცხადების საფუძველზე, რაც ადმინისტრაციულ ორგანოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, ანიჭებდა უფლებამოსილებას 2018 წლის 1 იანვრამდე დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოება დაესრულებინა „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ“ საქართველოს კანონის ნორმების საფუძველზე.

სასამართლო განმარტავს, რომ „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის დანაწესის შემოღებით, კანონმდებელმა გარკვეულ სამართლებრივ ჩარჩოში მოაქცია საქმიანობის განხორციელების განაცხადის მქონე პირთა ის ქმედებები,

რომელთაც ახალი კანონის ამოქმედებამდე განახორციელეს კანონითა და ნორმატიული აქტით დადგენილი წესით აუცილებელი მოქმედებები (მათ შორის გზშ-ს საჯარო განხილვა ადმინისტრაციული ორგანოს მონაწილეობით), გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მისაღებად. სხვაგვარად, კანონმდებლობით დადგენილი წესით უკვე მომზადებული დოკუმენტის (გზშ) მფლობელ პირზე (საქმიანობის განმახორციელებელი) ახლადამოქმედებული კანონის გავრცელება, გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის გათვალისწინების გარეშე, ადმინისტრაციული წარმოების მონაწილე პირის მდგომარეობის გაუარესებას გამოიწვევდა, ვინაიდან „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე, საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ გზშ-ს საჯარო განხილვის მოწყობის, საჯარო განხილვის შედეგების გაფორმებისა და მიღებული შენიშვნების გათვალისწინებით გზშ-ის ანგარიშის საბოლოო სახით ჩამოყალიბების მიუხედავად, დაინტერესებული პირი იძულებული გახდებოდა თავიდან დაეწყო გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვის პროცედურები, თუმცა ამჯერად „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით. ამდენად, საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ“ საქართველოს კანონის მოქმედების პერიოდში კანონის შესაბამისად განხორციელებული მოქმედებები, მათ შორის, კანონით დადგენილი პროცედურების საფუძველზე მომზადებული გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში, რომლის წარდგენაც საბოლოოდ მიზნად ისახავდა საქმიანობის ნებართვის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებას, ახალი კანონის მოქმედების გავრცელებით კარგავდა იმ მნიშვნელობას და იურიდიულ ძალას, რასაც მას ანგარიშის შედგენის პერიოდში მოქმედი კანონმდებლობა ანიჭებდა. სწორედ ამგვარ გარემოებათა თავიდან ასაცილებლად, კანონმდებელმა გარდამავალი დებულებით სამართლებრივ ჩარჩოში მოაქცია ადმინისტრაციული წარმოების ყველა ის ეტაპი, რაც დაინტერესებული პირის მიერ საქმიანობისათვის ნებართვის (გადაწყვეტილების) მისაღებად საჭირო პროცედურების სახით განხორციელდა და „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის 1-ლი პუნქტით დაადგინა, რომ 2018 წლის 1 იანვრამდე „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემა მოხდებოდა 2018 წლის 1 იანვრამდე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემისთვის დადგენილი წესით.

7.5. სასამართლო დამატებით მიუთითებს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტზე, რომლის თანახმად, აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომელიც დაინტერესებულ მხარეს ანიჭებს რაიმე უფლებას ან სარგებელს.

განსახილველ შემთხვევაში, მოსარჩელე მხარე პირველი სასარჩელო მოთხოვნით სადავოდ ხდის „შპს „თათლი“-ს მიერ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანებას, რომლითაც დამტკიცდა გარემოსდაცვითი

გადაწყვეტილება №8; 22.02.2018წ და მიენიჭა საქმიანობის განხორციელების უფლება შპს „თათლის“ ამორტიზირებული აკუმულატორებიდან ამოღებული ტყვიის სადნობი და დნობისას წარმოქმნილი ტყვიის შემცველი წიდის დროებითი დასაწყობების საწარმოს (ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება) ექსპლუატაციაზე (გარდაბნის რაიონი, სოფელი აღთაკლია (საკადასტრო კოდი: 81.06.00.333)). ამდენად, მითითებული აქტი საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, წარმოადგენს აღმჭურველ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს.

სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 60¹ მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადების ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები. ამასთან, ამავე მუხლის მე-4 ნაწილი აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის განსხვავებულ წესს ითვალისწინებს და ადგენს, რომ დაუშვებელია კანონსაწინააღმდეგო აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, თუ დაინტერესებულ მხარეს კანონიერი ნდობა აქვს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიმართ, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არსებითად არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირთა კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს. სასამართლო განმარტავს, რომ აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი წარმოადგენს ისეთ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, რომლითაც დაინტერესებულ მხარეს ენიჭება გარკვეული უფლება ან სარგებელი. აღნიშნულიდან გამომდინარე, საჭიროა მათი უფლებების დაცვის განსაკუთრებული გარანტიების შექმნა. სწორედ ამიტომ, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-4 ნაწილმა აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა (რომლის მიმართაც დაინტერესებულ მხარეს აქვს კანონიერი ნდობა) მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევებში დაუშვა - თუ ასეთი აქტი არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირთა კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს. ამასთან, აუცილებელია ეს დარღვევა იყოს არსებითი ხასიათის, ანუ სხვა პირთა უფლებებისა და ინტერესების დაცვა შეუძლებელი უნდა იყოს მოცემული ადმინისტრაციული აქტის გაუქმების გარეშე. ამდენად, კანონმდებელმა უპირატესობა მიანიჭა სახელმწიფო და საზოგადოებრივი, ასევე, სხვა პირთა კანონიერი უფლებებისა და ინტერესების დაცვას და მათი არსებითი დარღვევის შემთხვევაში მიიჩნია დასაშვებად კანონსაწინააღმდეგო აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა.

განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლოს მიაჩნია, რომ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებითა და მხარეთა ახსნა-განმარტებებით არ დასტურდება, რომ სადავო აქტით არსებითად ირღვევა და რეალური ზიანი ადგება სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირთა, მათ შორის მოსარჩელის კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს.

სასამართლო ვერ გაიზიარებს მოსარჩელე მხარის აპელირებას იმ გარემოებაზე, რომ მოცემულ შემთხვევაში, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ ადმინისტრაციული წარმოების „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ ნორმების

საფუძველზე წარმართვის შემთხვევაში, სამინისტროს მიერ აუცილებლად 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანებისგან განსხვავებული გადაწყვეტილება იქნებოდა მიღებული და გარემოს ზიანი არ მიადგებოდა. სასამართლო განმარტავს, რომ შეუძლებელია იმის უტყუარად დადგენა, რა გადაწყვეტილებას მიიღებდა სამინისტრო ადმინისტრაციული წარმოების „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი რეგულაციებით ჩატარების შემთხვევაში, მით უფრო, რომ „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“ „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონისგან რადიკალურად განსხვავებულ რეგულაციებს არ ადგენს. ამასთან, სასამართლო მიუთითებს, რომ მოსარჩელის ვარაუდები ვერ გახდება აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის საფუძველი, მით უფრო რომ, როგორც ზემოთ აღინიშნა, კანონმდებელი განსაკუთრებით იცავს აღმჭურველ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს და მის ბათილად ცნობას მხოლოდ კანონით ზუსტად განსაზღვრულ, გამონაკლის შემთხვევებში მიიჩნევს დასაშვებად.

რაც შეეხება მოსარჩელე მხარის აპელირებას „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით, გზშ-ს ანგარიშის საჯარო განხილვის მოწყობისა და ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების ვალდებულების შესახებ, სასამართლო განმარტავს, რომ ვინაიდან, სასამართლოს მიერ კანონიერად იქნა მიჩნეული საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ ადმინისტრაციული წარმოების ჩატარება „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი ნორმების საფუძველზე, მოსარჩელის არგუმენტაცია უსაფუძვლოა და ვერ იქნება გაზიარებული. ამასთან, სასამართლო განმარტავს, რომ საქმის მასალებით დასტურდება, რომ როგორც გზშ-ს ანგარიშის საჯარო განხილვა, ასევე ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარება საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ განხორციელდა „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის ნორმების სრული დაცვით. შესაბამისად, ადმინისტრაციული ორგანოს მხრიდან ადგილი არ აქვს გასაჩივრებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის პროცედურული ნორმების დარღვევას.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლოს მიაჩნია, რომ არ არსებობს გასაჩივრებული - საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანების ბათილად ცნობისა და ამ ნაწილში სარჩელის დაკმაყოფილების ფაქტობრივ-სამართლებრივი საფუძველები.

7.6. განსახილველ შემთხვევაში, მეორე სასარჩელო მოთხოვნით ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივა ითხოვს ბათილად იქნეს ცნობილი საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 18 მაისის გადაწყვეტილება (ვირტუალური ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი), რომლითაც არ დაკმაყოფილდა ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივას 2018 წლის 18 აპრილის ადმინისტრაციული საჩივარი საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანების ბათილად ცნობის შესახებ.

სასამართლო მიუთითებს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 177-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლის თანახმად, დაინტერესებულ მხარეს უფლება აქვს გაასაჩივროს ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული ადმინისტრაციულ-

სამართლებრივი აქტი. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემისათვის დადგენილი ვადის დარღვევა ჩაითვლება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემაზე უარის თქმად და იგი გასაჩივრდება ამ თავით დადგენილი წესით.

სასამართლო ასევე მიუთითებს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-14 მუხლის მე-2 პუნქტზე, რომლის თანახმად, საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში (თანამდებობის პირთან) ან სასამართლოში.

მოცემულ შემთხვევაში, საქმეში წარმოდგენილი მასალებით დადგენილია, რომ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანების გაუქმების მოთხოვნით, ა(ა)იპ „მწვანე ალტერნატივამ“ 2018 წლის 18 აპრილს, ადმინისტრაციული საჩივრით მიმართა საქართველოს მთავრობას. ამასთან, მხარეთა შორის სადავოს არ წარმოადგენს ის გარემოება, რომ საქართველოს მთავრობას ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივას მიერ წარდგენილი ადმინისტრაციული საჩივრის საფუძველზე, კანონით დადგენილ ვადაში, წერილობითი ფორმით ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არ გამოუცია. ამდენად, ითვლება, რომ საქართველოს მთავრობამ უარი განაცხადა ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივის ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე და შესაბამისი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემაზე, რისი უფლებაც მას საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე გააჩნდა. ადმინისტრაციული ორგანოს აღნიშნული პოზიცია საქართველოს მთავრობის წარმომადგენელმა სასამართლო სხდომებზეც დაადასტურა.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო განმარტავს, რომ, ვინაიდან არ არსებობს გასაჩივრებული საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 1 მარტის N2-117 ბრძანების ბათილად ცნობის ფაქტობრივ-სამართლებრივი საფუძველები, შესაბამისად, აღნიშნული ბრძანების ადმინისტრაციული საჩივრით გასაჩივრების შედეგად, საქართველოს მთავრობის მიერ გამოცემული ვირტუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის შესახებ, ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივას სასარჩელო მოთხოვნა უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

7.7. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 32-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ამ კოდექსის 22-ე მუხლში აღნიშნულ სარჩელთან დაკავშირებით სასამართლო უფლებამოსილია გამოიტანოს გადაწყვეტილება ადმინისტრაციული აქტის ბათილად ცნობის შესახებ თუ ადმინისტრაციული აქტი ეწინააღმდეგება კანონს და ის პირდაპირ და უშუალო (ინდივიდუალურ) ზიანს აყენებს მოსარჩელის კანონიერ უფლებას, ან ინტერესს ან უკანონოდ ზღუდავს მას.

ზემოაღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით, სასამართლოს მიაჩნია, რომ განსახილველ შემთხვევაში ადგილი არ აქვს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-60¹ მუხლით გათვალისწინებული კანონის დარღვევას, გასაჩივრებული

ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები გამოცემულია კანონის მოთხოვნათა დაცვით და არ არსებობს მათი ბათილად ცნობის ფაქტობრივ-სამართლებრივი საფუძვლები. ამდენად, ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივას სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

8. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სარჩელზე უარის თქმისას სასამართლოს მიერ გაწეული ხარჯები გადახდება მოსარჩელეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ, ხოლო ამავე კოდექსის 37-ე მუხლის მეორე ნაწილი თანახმად, სასამართლო ხარჯებს მოიცავს სახელწიფო ბაჟი, რაც მოსარჩელის მიერ გადახდილია. ამდენად, სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოცემულ საქმეზე სახელწიფო ბაჟი უნდა დარჩეს უცვლელად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი, მე-2, მე-3, მე-4, 22-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 55-ე, 244-ე, 248-ე, 249-ე, 257-ე, 364-ე, 367-ე, 369-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

1. ა(ა)იპ მწვანე ალტერნატივას სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს;
2. მოსარჩელის მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი - 100 (ასი) ლარი ჩაითვალოს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდილად;
3. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს მხარეთათვის დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემიდან 14 (თოთხმეტი) დღის ვადაში, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მდებარე თბილისი, გრ. რობაქიძის გამზირი №7ა) სააპელაციო საჩივრის შეტანის გზით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის (მდებარე თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი მე-12 კმ. №6) მეშვეობით.

მოსამართლე

ნათია ბუსკაძე